

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. ve věci

žalobce: **S. T.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

zastoupen **Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem**
se sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava
proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina**
se sídlem Wolkerova 4448/37, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 10. 2020, č. j. KRPJ-98682-54/ČJ-2020-160022-SV

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 13. 10. 2020, č. j. KRPJ-98682-54/ČJ-2020-160022-SV, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava **se přiznává** odměna za zastupování žalobce ve výši **10 200 Kč**, která mu bude vyplacena do **30 dnů** od právní moci rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 11. 11. 2020 brojil žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 10. 2020, č. j. KRPJ-98682-54/ČJ-2020-160022-SV (dále jen „napadené rozhodnutí“), na základě něhož byl opakovaně zajištěn za účelem svého správního vyhoštění do Turecka ve smyslu ustanovení § 124 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPC“ či „zákon o pobytu cizinců“). Žalovaná spatřovala u žalobce nebezpečí pro veřejný pořádek kvůli porušení ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví proti šíření epidemie COVID-19. Navíc by podle názoru žalované mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Délka zajištění žalobce byla stanovena na 60 dnů.

II. Napadené rozhodnutí

2. Ze skutkového stavu zjištěného žalovanou vyplývá, že policejní hlídka zadržela žalobce v sobotu 19. 9. 2020 na benzínové stanici u dálnice D1 ve směru na Prahu. Cestoval autem napříč ČR spolu s několika dalšími cizinci. Neměl u sebe ovšem žádný doklad totožnosti. Své doklady zahodil. Policie ČR pojala podezření, že vstoupil na území v rozporu s ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví ze dne 24. 8. 2020, č. j. MZDR 20599/2020-25/MIN/KAN („ochranné opatření“). Jeho účelem byla ochrana obyvatel proti zavlečení nemoci Covid-19 ze zahraničí.
3. Žalobce při výslechu, který se konal dne 20. 9. 2020, vypověděl, že není příznivcem radikálního islámu, takže byl pod dohledem policie, která ho pronásleduje. Údajně je policisté fyzicky napadli a vypálili jim byt. Jeho manželka s dětmi opustila Turecko již před dvěma lety a je v Nizozemí. Proto se rozhodl z Turecka uprchnout do Německa. Vypověděl také, že mu v případě návratu do Turecka sice nehrozí mučení, ale nelidské nebo ponižující zacházení ano. Jako Kurd je nebezpečný pro stát. Vypověděl také, že nemá dostatek peněz a nemá v ČR koho kontaktovat. Žalobce v neděli 20. 9. 2020 podstoupil test na přítomnost nemoci Covid-19 s negativním výsledkem.
4. Žalovaná zopakovala důvody, které ji vedly k prvnímu zajištění. Znovu tedy zajištění žalobce opřela o § 124 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců. Nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek [§ 124 odst. 1 písm. a)], odůvodnila porušením ochranného opatření. Žalovaná zdůraznila, že žalobce pochází ze země, která s ohledem na pandemii nemoci Covid-19 není bezpečná. Mohl proto nemoc do ČR zavléct. Pokud by osoby, které přicestovaly v rozporu s ochranným opatřením, nemoc Covid-19 skutečně měly, mohly by tento virus nekontrolovaně šířit. Existence pandemie na celém světě je obecně známou skutečností.
5. Žalovaná s odkazem na judikaturu uvedla, že veřejný pořádek je soustavou pravidel chování, která obsahují právní předpisy, ale i pravidel chování, která v právních předpisech nejsou, jestliže jejich zachování je podle obecného názoru lidí v určitém

místě a čase nezbytnou podmínkou pokojného stavu. Správní orgány proto mají chránit zájmy státu a společnosti proti nežádoucímu jednání. Žalobce podle žalované jednal v rozporu s morálními normami a chráněnými zájmy, které deklaruje zákon o pobytu cizinců. Není přípustné, aby cizinci nerespektovali ochranná opatření vydaná v ČR. Žalobce nadřadil své zájmy nad zájmy společnosti, které směřují k řešení epidemiologické situace. Žalovaná v rozhodnutí opakovaně uvedla, že žalobce mohl s ohledem na situaci v Turecku předpokládat, že v ČR bude čelit omezením vstupu pro cizí státní příslušníky.

6. Žalovaná kromě toho založila svůj závěr o nezbytnosti zajištění žalobce na skutečnosti, že tu žalobce pobýval, aniž by měl cestovní doklad nebo platné oprávnění k pobytu. Z toho dovozovala, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Z jeho jednání jasně plynulo, že nemíní dodržovat právní předpisy a uložené povinnosti. Nadále by tu pobýval a porušoval zákon o pobytu cizinců. Žalovaná navíc neshledala důvody pro uložení zvláštních opatření za účelem vycestování.
7. V závěru odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že jí je z běžné praxe známo, že v případě žalobce existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění. Neexistuje překážka trvalejší povahy, která by vyhoštění bránila. Žalobce podle žalované neuvedl nic, co by nasvědčovalo, že jeho vyhoštění nebude možné provést. Žalovaná nezjistila, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Obrátila se na Ministerstvo vnitra. To v závazném stanovisku ze dne 21. 9. 2020, ev. č. X („závazné stanovisko ministerstva“), neshledalo důvod znemožňující vycestování žalobce do Turecka.

III. Žaloba

8. V doplnění žaloby podaném prostřednictvím ustanoveného zástupce žalobce uplatnil dva projednatelné žalobní body. Předně žalobce brojil proti nezákonnosti zajištění z důvodu, že podle jeho názoru nemůže obstát argumentace žalované, že porušil veřejný pořádek kvůli porušení ochranného opatření. Žalobce se podrobil testu na přítomnost nemoci Covid-19. Následně absolvoval karanténu v zařízení pro zajištění cizinců. Argumentace porušením ochranného opatření proto není namístě. Cílem ochranného opatření je zamezení šíření nemoci, čehož má dosáhnout karanténa. Žalobce ji absolvoval. Žalovaná ho více než měsíc zbavuje osobní svobody. Nemůže mu proto klást za vinu provinění postavené na roveň protiprávnímu jednání podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví („zákon o ochraně veřejného zdraví“).
9. Podle žalované mohl žalobce závažným způsobem narušit veřejný pořádek, protože mohl být potencialem přenašečem nemoci Covid-19. Skutečnost, že žalobce vstoupil do ČR v rozporu s ochranným opatřením, ovšem nelze považovat za natolik závažné a intenzivní porušení právních norem, které lze označit za „skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti“ ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu. Žalobce nemocí Covid-19 netrpí.

Potencialita onemocnění nemůže postačovat k jeho zajištění. Porušení ochranného opatření nemůže být důvodem pro zajištění cizince.

10. Žalobce připomíná, že aplikovatelnost ustanovení § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců spočívá zejména na interpretaci pojmu „závažného narušení veřejného pořádku“, přičemž při interpretaci tohoto pojmu je žalovaná povinna vycházet mimo jiné ze stávající judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se obdobných ustanovení právních předpisů zejména tedy ustanovení § 119 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců a ustanovení § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Zvláště pak ustanovení § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu je s ustanovením § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců jednoznačně příbuzné, neboť obsahuje právě úpravu zajištění cizince zdůvodněného tím, *„že se lze důvodně domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek.“* K tomu odkázal zejm. na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2016, č.j. 5 Azs 37/2016-55 a rozsudku ze dne 10. 3. 2016, č. j. 5 Azs 2/2016-30.
11. V případě stěžovatele však ze správního spisu nevyplývá, že by byl odsouzen v trestním řízení nebo že by proti němu vůbec bylo trestní řízení zahájeno (naopak lze ze správního spisu dovodit, že příslušný státní zástupce nedal souhlas se zadržením stěžovatele ani s vedením zkráceného přípravného řízení).“ Žalovaná při zajištění žalobce zřetelně vybočila z výše citovaných mezí aplikovatelnosti ustanovení § 124 odst. 1 písm. a) ZPC.
12. Ve druhém žalobním bodě žalobce namítl také nesprávné zvážení realizovatelnosti účelu zajištění (správní vyhoštění do Turecka). Žalovaná dále nesprávně zvážila realizovatelnost účelu zajištění žalobce a realizovatelností se dostatečně nezabývala. Je pravdou, že si žalovaná vyžádala závazné stanovisko Ministerstva vnitra České republiky, ale dále ani ona, ani toto stanovisko, neuvádí a nespecifikuje, jak se žalovaná a Ministerstvo vnitra vypořádaly konkrétně se skutečnostmi uváděnými v pohovoru žalobce dne 20. 9. 2020, přičemž toto stanovisko uvedené informace nereflektuje. Žalobce uvedl, že je kurdské národnosti, o které je známe, že je v Turecku vysoce utlačována a diskriminována. K samotnému postavení kurdské menšiny v Turecku žalobce uvádí, že postoj tureckého státu ke kurdské menšině dosahuje intenzity pronásledování či vážné újmy, tak jak toto pronásledování chápe i zákon o azylu.
13. Žalobce má za to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí ignoroval problémy, kterým čelí příslušníci kurdské menšiny v Turecku. Žalobce uvádí, že rozsáhlá diskriminace kurdského obyvatelstva v Turecku dosahuje úrovně pronásledování, neboť se jedná o situaci, kdy nepřátelský postoj většinové populace je součástí státní politiky. Nelze ignorovat, že celková politická situace v Turecku prodělala za poslední období natolik výrazné změny, které výrazně negativním způsobem celkově ovlivnily demokratický řád turecké společnosti. Zároveň však mají dopad i na politické oponenty, zejména kurdské národnosti nebo jejich sympatizanty. Žalobce připomíná, že dne 15. 7. 2016 došlo k neúspěšnému pokusu o státní převrat, který měl za následek vyhlášení výjimečného stavu a vedl k hromadnému zatýkání osob označených za sympatizanty kurdského hnutí, které bylo označeno za původce

pokusu o převrat. Situace v Turecku je dle žalobce komplikovaná. Kurdové jsou často svévolně označováni za teroristy a často je jim přisuzováno protiturecké politické přesvědčení a sympatie se stranou PKK.

14. Žalovaná neuvádí, jak závazné stanovisko reaguje na tyto konkrétní a závažné důvody žalobce a jak se s nimi Ministerstvo vnitra ani vypořádalo, což ostatně ani závazné stanovisko ve směru ke konkrétním žalobcovým problémům neučinilo. V případě, že je toto závazné stanovisko obecnější povahy, žalovaná měla pečlivěji uvést, proč nepovažuje případné obavy žalobce z návratu do Turecka za relevantní. Tuto její povinnost uvádí i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č.j. 5 Azs 211/2019 – 41.
15. Žalobce tvrdí, že žalovaná svou povinnost nesplnila a vůbec se nevypořádala se skutečností, že žalobci hrozí nebezpečí v případě vydání do Turecka. Žalovaná neposuzovala stav dodržování lidských práv v Turecké republice ani v obecné rovině a nedostatečně se zabývala skutečností, zda konkrétně v případě žalobce hrozí reálné riziko mučení a nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání. Nevyužila také možnost vyžádání zpráv i od dalších nevládních organizací zabývajících se dodržováním lidských práv a svobod. Žalovaná neřešila ani diplomatické záruky poskytnuté Tureckou republikou.
16. Z uvedených důvodů žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení, jakož i přiznání odměny za právní zastupování v soudním řízení.

IV. Vyjádření žalované a replika žalobce

17. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 1. 12. 2020 uvedla, že žalobce nedisponoval žádným dokladem, neměl povolení k pobytu a porušil ochranné opatření. O jeho protiprávním chování není pochyb. Vláda ČR dne 30. 9. 2020 vyhlásila nouzový stav, který platí do 12. 12. 2020. Lze však očekávat jeho prodloužení. Žalobce nemůže dostát podmínek stanovených vládou ve vyhlášeném nouzovém stavu. Vláda významně omezila běžný život občanů ČR, např. zákazem vycházení v nočních hodinách, omezením služeb, maloobchodního prodeje apod. Za současného stavu nelze připustit, aby kdokoli nerespektoval ochranná opatření, usnesení či jiná opatření a volně vstupoval, pohyboval se a nelegálně pobýval na území ČR. Narušoval by veřejný pořádek a pokojný stav v zemi. Žalovaná rekapituluje počínání žalobce v schengenském prostoru (nepředložil žádný doklad totožnosti, nemá peníze na ubytování ani žádné vazby v ČR, dříve disponoval padělaným dokladem atd.) a zdůrazňuje, že nepochybně naplnil důvody zajištění podle § 124 odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce zde zůstat nehodlá a chce odcestovat dále do Německa a pak do Nizozemí, což by nepochybně provedl nelegální cestou.
18. K otázce uskutečnitelnosti vyhoštění žalovaná uvádí, že by k němu nepřistoupila, pokud by jej nepovažovala za potenciálně možné. Překážku vycestování v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu lze shledat pouze

tam, kde je toto nebezpečí reálné, skutečné a bezprostředně existující. Žalovaná se zcela ztotožňuje se závazným stanoviskem Ministerstva vnitra ev. č. X, které bylo mj. vydáno v souladu se závěry z informací OAMP MVČR Turecko – „Bezpečnostní a politická situace v zemi“ ze dne 24. 7. 2020 a dále s Informací MV Spojeného království – říjen 2019 ze dne 24. 4. 2020. Dodává, že žalobce v průběhu řízení požádal o mezinárodní ochranu a Ministerstvo vnitra jej také zajistilo podle zákona o azylu, nicméně řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo kvůli zpětvzetí žádosti zastaveno.

19. V **replíce** k vyjádření žalované ze dne 11. 12. 2020 žalobce uvedl, že pro uložení správního vyhoštění, nestačí, aby cizinec porušil ochranné opatření. Je nezbytnou podmínkou, že dotýčný trpí nemocí, jejímuž šíření má dané ochranné opatření bránit. Nepostačuje, pokud by touto nemocí jen potenciálně trpět mohl. Žalobce proto nemohl představovat ohrožení veřejného zdraví obyvatel České republiky. Natožpak závažné ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti. Byť tedy ohrožení veřejného zdraví teoreticky může být důvodem pro správní vyhoštění, není podle zákona o pobytu cizinců důvodem pro zajištění cizince – na rozdíl od ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, které podle zákona o pobytu cizinců důvodem zajištění být mohou. Cizince tedy nelze zajistit jenom proto, že porušil platné ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví, jehož cílem je ochrana veřejného zdraví.
20. Ke druhému žalobnímu bodu žalobce podrobně poukázal na obsah podkladových zpráv o zemi původu žalobce a judikaturu ESLP ve vztahu k Turecku. Podle jeho názoru uvedené zprávy i judikatura připouštějí, že v Turecku může docházet k mučení a nelidskému zacházení ze strany státních orgánů. Žalovaná ovšem výše uvedené v potřebné míře nereflektovala a nevypořádala se ani s citovanými závěry Informace OAMP. Je možné tedy konstatovat, že závazné stanovisko Ministerstva vnitra je v rozporu s Informací OAMP. Žalovaná na závazné stanovisko ministerstva toliko formálně odkázala a opřela o ně svůj závěr o možnosti vycestování žalobce. Na tvrzení žalobce žalovaná nijak nezareagovala, natož aby s větší pečlivostí oproti Ministerstvu vnitra odůvodnila, proč podle ní nemají relevanci. Podle žalované žalobce neměl uvést nic, co by nasvědčovalo hrozbě skutečného nebezpečí vážné újmy podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalobce ovšem takové skutečnosti uvedl. A žalovaná nijak tato svá nekonkretizovaná konstatování v odůvodnění druhého zajištění nevysvětluje. Takové odůvodnění proto tváří v tvář požadavku na pečlivější odůvodnění, proč nepovažuje obavy stěžovatele z pronásledování za relevantní, nemohou obstát.

V. Posouzení věci krajským soudem

21. Žaloba splňuje podmínky své přípustnosti. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal jednání jako nezbytné, přičemž navíc shledal důvody pro postup podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

22. Ze **správního spisu** žalované krajský soud zjistil následující skutečnosti. Dle úředního záznamu o zajištění cizince byl žalobce zajištěn dne 19. 9. 2020 podle zákona č. 273/2008 Sb. z důvodu podezření z neoprávněného pobytu na území ČR. Žalobce byl lustrován v databázi EURODAC i dalších systémech, ale s negativním výsledkem. Se žalobcem bylo tentýž den zahájeno řízení o udělení správního vyhoštění. Téhož dne byl také se žalobcem proveden výslech, o němž byl sepsán protokol, jehož obsah žalovaná shrnula v napadeném rozhodnutí. Následně byl žalobce zajištěn za účelem správního vyhoštění prvotním rozhodnutím žalované ze dne 20. 9. 2020 ve smyslu ustanovení § 124 odst. 1 písm. a), b) ZPC.
23. Ministerstvo vnitra (OAMP) vydalo ve věci žalobce závazné stanovisko ze dne 21. 9. 2020, ev. č. ZS51473, podle něhož je vycestování žalobce zpět do Turecka možné. V odůvodnění tohoto závazného stanoviska je mj. uvedeno, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že by mu v případě návratu do vlasti mohlo nebezpečí ze strany státních orgánů či bezpečnostních složek. Z výpovědí žalobce vyplynulo, že nebyl ve své vlasti trestně stíhán, bez potíží vycestoval evidentně svědomím orgánů své vlasti. Podle názoru OAMP neexistují ve výpovědích žalobce vodítka, která by vedla k závěru, že by měl být žalobce po návratu do Turecka vystaven hrozbě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalobce se prostě chce dostat za svými rodinnými příslušníky do Nizozemí. K závaznému stanovisku jsou ve spisu založeny i podkladové zprávy o zemi původu, konkrétně Informace OAMP ze dne 24. 7. 2020 Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv (červenec 2020). Rozhodnutím ze dne 20. 9. 2020, č.j. KRPJ-98682-34/ČJ-2020-160022-SV bylo žalobci uloženo správní vyhoštění v délce 3 let. Dne 22. 9. 2020 žalobce požádal v ZZC Vyšní Lhoty o udělení mezinárodní ochrany, protože byl nově zajištěn v režimu ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Jelikož následně bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno, bylo vydáno napadené rozhodnutí o opětovném zajištění žalobce v režimu ustanovení § 124 odst. 1 písm. a), b) ZPC.
24. Žaloba je **důvodná**.
25. Žalobce uplatňuje dvě žalobní námitky: 1) nedůvodnost svého zajištění podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, b) nesprávné vyhodnocení reálného předpokladu jeho vyhoštění. Krajský soud nyní tyto námitky v uvedeném pořadí vypořádá.
- A) Důvodnost zajištění žalobce**
26. Krajský soud předesílá, že se obdobnou věcí zajištění zabýval v rozsudcích ze dne 11. 11. 2020, č. j. 41 A 60/2020-31 a v rozsudku ze dne 9. 12. 2020, č.j. 41 A 72/2020-40. I zde jde o opakované zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění, které přitom stojí na stejných důvodech, tedy: (1) nebezpečí, že by žalobce mohl ohrozit

bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek [§ 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] a (2) nebezpečí, že by mohl mařit správní vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Krajský soud vycházel z právního názoru obsaženého v citovaných rozsudcích a nepovažoval za nutné ani potřebné se od něj odchýlit.

27. Krajský soud uvádí, že vstup žalobce na území ČR v rozporu s ochranným opatřením nelze považovat za natolik intenzivní porušení právních norem, které lze označit za „*skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti*“ ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2013, č. j. 5 Azs 13/2013-30). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu totiž judikoval, že při výkladu pojmů *veřejný pořádek*, resp. *závažné narušení veřejného pořádku*, používaných v různých kontextech zákona o pobytu cizinců, nelze brát v úvahu jen celkový smysl dané právní úpravy. Je třeba také přihlížet k rozdílným okolnostem vzniku, původu a účelu jednotlivých ustanovení, které tyto pojmy užívají (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151). Ohrožení společnosti potenciálním šířením nakažlivé nemoci lze podle krajského soudu hodnotit jako *ohrožení veřejného zdraví*. Nikoliv jako ohrožení veřejného pořádku. Zákon o pobytu cizinců v různých kontextech pracuje s pojmy veřejný pořádek, veřejná bezpečnost i veřejné zdraví. Již prostým jazykovým výkladem lze dospět k závěru, že obsah těchto pojmů se liší. Chrání různé společenské zájmy a nelze je libovolně zaměňovat.
28. Ohrožení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti i veřejného zdraví je zákonným důvodem pro správní vyhoštění cizince. Vyhoštění až na 3 roky lze uložit, pokud existuje důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem ohrozit veřejné zdraví, protože *trpí nemocí* uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění [viz § 119 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona o pobytu cizinců]. Toto ustanovení míří právě na ty případy, ve kterých Ministerstvo zdravotnictví vydá ochranné opatření podle § 68 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví. Ze systematiky § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je tedy zřejmé, že tyto případy zákonodárce nezamýšlel podřadit pod pojem veřejného pořádku. Tu jako důvod pro vyhoštění upravuje samostatné ustanovení.
29. Aby však žalobci bylo možné uložit správní vyhoštění, nestačí, aby cizinec porušil ochranné opatření. Je nezbytnou podmínkou, že dotyčný *trpí nemocí*, jejímuž šíření má dané ochranné opatření bránit. Nepostačuje, pokud by touto nemocí jen potenciálně trpět mohl. Smyslem vyhoštění je v tomto případě ochrana zdraví obyvatel ČR před cizincem, který má příslušnou nemoc a v případě jeho setrvání na území ČR by tuto nemoc mohl šířit. Ze správního spisu přitom vyplývá, že žalovaná před zajištěním podrobila žalobce RT-PCR testu na přítomnost nemoci Covid-19. Výsledek byl negativní. Kromě toho žalobce před druhým zajištěním absolvoval karanténu. *Žalobce proto nemohl představovat ohrožení veřejného zdraví obyvatel České republiky. Natožpak závažné ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.*
30. Byť tedy ohrožení veřejného zdraví teoreticky může být důvodem pro správní vyhoštění (viz výše), *není podle zákona o pobytu cizinců důvodem pro zajištění cizince –*

na rozdíl od ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, které podle zákona o pobytu cizinců důvodem zajištění být mohou. Cizince tedy nelze zajistit jenom proto, že porušil platné ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví, jehož cílem je ochrana veřejného zdraví. Ani ve spojení s tím, že na území ČR vstoupil neoprávněně. Skutečnost, že neoprávněný pobyt nelze podřadit pod výhradu veřejného pořádku, judikatura již opakovaně potvrdila i přímo ve vztahu k zajištění cizince (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2016, č. j. 5 Azs 37/2016-55).

31. Přestože jeden z uplatněných důvodů zajištění žalobce nesplňuje, toto pochybení nemůže být dostatečným důvodem zrušení celého napadeného rozhodnutí žalované pro nezákonnost. Žalovaná totiž žalobce zajistila také z důvodu, že by mohl mařit nebo ztěžovat správní vyhoštění. Žalobce naplnění tohoto důvodu zajištění ani nezpochybňuje. Naplnění tohoto důvodu zajištění proto není mezi stranami sporné. Také krajský soud dospěl k závěru, že důvod zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců existuje. Z jednání žalobce totiž zcela zjevně plyne, že by v případě ponechání na svobodě pokračoval ve své cestě do Nizozemska za svou rodinou. Z jeho dosavadního chování (cestování na padělaný doklad, záměrná ztráta pravého cestovního pasu, neoprávněně cestoval přes několik zemí dále a až do ČR přicestoval v úkrytu nákladního auta atd.) bylo zřejmé, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Stejně tak je poměrně zřejmé, že uložení zvláštních opatření za účelem vycestování by postrádalo účinnost. Žalobce totiž neměl dostatek peněz a v ČR neměl žádné kontakty na osoby, které by mu po dobu řízení o vyhoštění poskytl ubytování.
32. Lze tedy uzavřít, že jeden z důvodů pro zajištění, o které žalovaná opřela své rozhodnutí, žalobce naplnil. Bylo však třeba dále uvážit, zda byl cíl zajištění (tzn. samotné vyhoštění žalobce do Turecka) v podmínkách zjištěného skutkového stavu uskutečnitelný.

B) Reálný předpoklad vyhoštění

33. Právo na osobní svobodu je jedním z nejvýznamnějších základních práv. Zbavení osobní svobody proto musí představovat výjimku ze zásady, že veřejná moc nemůže jednotlivce osobní svobody zbavit. Přípustnost této výjimky podmiňují úzce vykládaná kritéria definovaná v čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“), čl. 8 Listiny, zákoně o pobytu cizinců a směrnici č. 2008/115/ES („návratová směrnice“). Z čl. 15 odst. 4 návratové směrnice vyplývá, že jednou z podmínek zákonnosti zajištění je existence reálného předpokladu vyhoštění. Každé zajištění cizince musí sledovat konkrétní účel – v tomto případě uskutečnění správního vyhoštění žalobce. Zajištění nemůže obstát, pokud během něj tento účel nebude reálně možné naplnit.
34. Reálný předpoklad vyhoštění chybí také tehdy, pokud existují důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Podle § 179 odst. 1 vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je státním občanem, hrozilo skutečné nebezpečí. V souladu s

ustanovením § 179 odst. 2 se za skutečné nebezpečí považuje navrácení v rozporu s čl. 3 Úmluvy.

35. Otázkou existence důvodů znemožňujících vycestování se žalovaná musí zabývat hlavně v řízení o správním vyhoštění cizince. Za tímto účelem má povinnost si vyžádat závazné stanovisko Ministerstva vnitra. Judikatura ovšem dovodila, že žalovaná má povinnost zabývat se možnými překážkami správního vyhoštění i při rozhodování o zajištění cizince, pokud o těchto překážkách ví nebo vyšly najevo. Pokud je již před vydáním rozhodnutí o zajištění zřejmé, že by zde mohly být důvody znemožňující vycestování, má žalovaná povinnost si před zajištěním cizince vyžádat stanovisko Ministerstva vnitra (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150). Těto povinnosti ji nezbavují ani případné procesní nesnáze a časová tíseň (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43).
36. Závazné stanovisko Ministerstva vnitra představuje sice primárně podklad pro rozhodnutí o správním vyhoštění za účelem správního vyhoštění, ale v případě, že je v okamžiku vydání rozhodnutí o zajištění k dispozici, je podkladem též pro rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění. Přesto má obdobné účinky jako závazné stanovisko podle § 149 správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 8 Azs 76/2018-59). Do jisté míry předurčuje vyřešení otázky existence možných překážek vyhoštění, které má žalovaná zkoumat. I toto stanovisko však musí obsahovat náležité odůvodnění. Musí také reagovat na konkrétní tvrzení cizince v daném řízení. Pokud Ministerstvo vnitra formuluje závazné stanovisko obecněji, je povinností žalované o to pečlivěji odůvodnit, proč nepovažuje obavy stěžovatele z pronásledování za relevantní (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, bod 17). Krajský soud je ve shodě s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu přesvědčen, že uvedeným požadavkům zajištění žalobce nedostálo.
37. Závazné stanovisko OAMP ze dne 21. 9. 2020, ev. č. ZS51473 shrnuje obsah výsledku žalobce. Ministerstvo vnitra poté uvádí, že vycházelo z tohoto výsledku a z informací, které shromáždilo o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v Turecku (jde zřejmě jen o nesprávnost ve psaní, pokud zde závazné stanovisko zmiňuje Čínskou lidovou republiku). Konkrétně pak odkazuje na informaci Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra „*Turecko – bezpečnostní a politická situace v zemi*“ ze dne 24. 7. 2020 („Informace OAMP“), která je součástí spisu.
38. Ministerstvo vnitra pak konstatuje, že po posouzení výpovědi žalobce, okolností jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, hlavních motivů k odchodu a Informace OAMP nenalezlo žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohlo žalobci v případě návratu do Turecka hrozit skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Podle názoru OAMP se žalobce chce jen dostat do Nizozemí za svou rodinou.

39. Informace OAMP, na níž závazné stanovisko ministerstva odkazuje, v relevantní části uvádí, že „[a]čkoliv ústava a zákony zakazují mučení a jiné formy krutého, nelidského či ponižujícího zacházení, objevily se zprávy, že někteří členové bezpečnostních složek tyto taktiky využívali. Podle lidskoprávních organizací stoupla míra používání mučení a podobných praktik a obecně porušování lidských práv především v návaznosti na události v červenci 2016 [tj. v souvislosti s neúspěšným pokusem o převrat – pozn. krajského soudu]. Zároveň vyšetřování a potrestání v podstatě neprobíhalo.“. Informace OAMP dodává, že „[v]ýjimečný stav zavedený v červenci 2016 po neúspěšném pokusu o vojenský převrat byl zrušen v červenci 2018. Současně byl však přijat nový protiteroristický zákon, který přejímá řadu opatření z výjimečného stavu, např. umožňuje po další tři roky omezovat svobodu shromažďování k demonstracím, propouštět státní zaměstnance podezřelé ze styku s teroristy nebo držet lidi ve vazbě bez soudního rozhodnutí až 12 dnů.“ (obě citace viz na č. l. 54 správního spisu).
40. Žalovaná pak v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že neexistuje překážka trvalejší povahy, která by vyhoštění bránila. Z běžné praxe ví, že u žalobce existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění. Žalobce podle žalované neuvedl nic, co by nasvědčovalo opaku. Žalovaná odkázala na závazné stanovisko ministerstva, které neshledalo důvod znemožňující vycestování žalobce podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Proto jej označila za možné.
41. Podle názoru krajského soudu citované závazné stanovisko OAMP nebylo dostatečným podkladem pro posouzení otázky možných překážek vycestování žalobce do Turecka, neboť zcela pominulo klíčové aspekty výpovědi žalobce. Ten při výslechu jasně uvedl, že jeho rodina byla v Turecku terčem policejní šikany, kdy mělo dojít nejen k fyzickému násilí ze strany policie, ale také dokonce k vypálení jejich bytu. Žalobce sám se obává v případě návratu do Turecka nelidského zacházení ze strany tamějších státních orgánů. Je třeba připomenout, že žalobce je Kurd, přičemž Kurdové mají v Turecko po provedení invaze do Sýrie poněkud specifické postavení, které sice nelze označit za obecné (plošné) pronásledování, ale zároveň je obecně známou skutečností, že jsou v určitých otázkách ze strany státní moci jako etnikum diskriminováni.
42. Lze dodat, že Evropský soud pro lidská práva v posledních letech, měsících i týdnech v několika závažných věcech rozhodl, že Turecko porušilo Úmluvu v souvislosti s pokusem o převrat v létě roku 2016 [srov. rozsudky ze dne 20. 3. 2018 ve věcech *Mehmet Hasan Altan proti Turecku*, č. 13237/17, a *Şahin Alpay proti Turecku*, č. 16538/17; ze dne 16. 4. 2019 ve věci *Alparslan Altan proti Turecku*, č. 12778/17; ze dne 10. 12. 2019 ve věci *Kavala proti Turecku*, č. 28749/18; ze dne 3. 3. 2020 ve věci *Baş proti Turecku*, č. 66448/17; z poslední doby srov. rozsudky ze dne 10. 11. 2020 ve věci *Sabuncu a další proti Turecku*, č. 23199/17, či ze dne 24. 11. 2020 ve věci *Şık (č. 2) proti Turecku*, č. 36493/17]. O zvýšené míře používání mučení a podobných praktik, resp. porušování lidských práv v návaznosti na události související s pokusem o převrat ostatně hovoří i Informace OAMP.
43. Již z těchto skutečností lze podle krajského soudu dovodit, že obavy žalobce mohou být v určitém ohledu chápány jako potenciálně opodstatněné, minimálně je nelze

zcela vyloučit jako krajně nepravděpodobné. Ministerstvo vnitra to ovšem ve svém závazném stanovisku v potřebné míře nereflektovalo. Nevypořádalo se ani s citovanými závěry Informace OAMP ohledně praktik mučení. Podobně jako ve věci, kterou řešil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, lze dokonce konstatovat, že závazné stanovisko Ministerstva vnitra je s Informací OAMP *v rozporu*. Obavy žalobce z možného pokračování tvrzené policejní šikany po návratu do Turecka Ministerstvo vnitra prakticky ignorovalo a nevyjádřilo se k nim. Z Informace OAMP přitom plyne, že nelze vyloučit jejich opodstatněnost.

44. V tomto kontextu podle krajského soudu Ministerstvo vnitra přiznalo neadekvátní relevanci slovům stěžovatele, který při výslechu vypověděl, že mu nehrozí špatné zacházení a Turecko považuje za bezpečnou zemi. Nicméně sám sebe považuje za nebezpečného pro stát, neboť je kurdské národnosti. Je tedy jednoznačné, že vodítka o možné hrozbě špatného zacházení mu žalobce během svého výslechu poskytl. Závazné stanovisko OAMP je v tomto ohledu ovšem příliš obecné. Nehodnotí nebezpečí vážné újmy žalobce v reakci na hlavní jádro jeho tvrzení (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, bod 15). Bylo proto na žalované, aby o to pečlivěji odůvodnila, proč nepovažuje obavy stěžovatele za relevantní.
45. Žalovaná tedy postavila své hodnocení možných překážek vycestování žalobce do Turecka na nedostatečných podkladech. Na závazné stanovisko ministerstva toliko formálně odkázala a opřela o něj svůj závěr o možnosti vycestování žalobce. Na klíčová tvrzení žalobce nijak nezareagovala, natož aby s větší pečlivostí oproti Ministerstvu vnitra (OAMP) odůvodnila, proč podle ní nemají relevanci. Žalovaná bez jakékoliv bližší opory ve spisovém materiálu zkonstatovala existenci reálného předpokladu realizace vyhoštění žalobce v souladu s blíže nespecifikovanou běžnou praxí. Takové odůvodnění proto tváří v tvář požadavku na pečlivější odůvodnění, proč nepovažuje obavy stěžovatele z pronásledování za relevantní, nemohlo obstát.
46. V otázce reálného předpokladu vyhoštění proto napadené rozhodnutí trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. K tomu lze připočít i vadu podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., protože skutkový stav, který vzala žalovaná za základ rozhodnutí, je v rozporu se spisovým materiálem a je nedostatečně zjištěn. Námitky žalobce, že žalovaná nesprávně posoudila existenci reálného předpokladu vyhoštění, jsou proto důvodné. Napadené rozhodnutí tak nemůže jako celek obstát, neboť tato vada se z povahy věci promítá do obou zákonných důvodů pro zajištění žalobce.

VI. Závěr a náklady řízení

47. Krajský soud shledal, že rozhodnutí žalované trpí nepřezkoumatelností v otázce existence reálného předpokladu vyhoštění. Tato vada je důvodem zrušení rozhodnutí žalované podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kromě toho vzala žalovaná (a potažmo Ministerstvo vnitra) za základ zajištění žalobce skutkový stav, který odporoval Informaci OAMP, jež byla součástí spisu. To je důvodem zrušení rozhodnutí

žalované podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Zároveň žalovaná rozhodla nezákonně, pokud aplikovala na případ žalobce důvod zajištění podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. a) ZPC.

48. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady však nevyčíslil. Ze spisového materiálu neplyne, že by mu nějaké vznikly. Proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná ve věci nebyla úspěšná. Proto jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.
49. Ustanovený zástupce vyčíslil svoji odměnu a žádá částku ve výši 10 200 Kč. Ta se skládá z odměny za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a sepisu dvou podání ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (doplnění žaloby a replika). Tarifní hodnota úkonu podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí 50 000 Kč. Odměna za jeden úkon právní pomoci proto podle § 7 bodu 5 advokátního tarifu činí 3 100 Kč. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč. Jelikož ustanovený zástupce není plátcem DPH, soud nezvýšil odměnu o částku připadající na tuto daň. Krajský soud se s takto uplatněným vyčíslením nákladů ztotožňuje. Plně odpovídá použitelným právním předpisům i okolnostem věci. Proto je v souladu s tímto vyčíslením ustanovenému zástupci přiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 15. prosince 2020

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.